

Warbixinta Marxaladda 2aad ee Baaritaanka Grenfell Tower: Jawaabta Dowladda – Warbixinta Sannadlaha ah 2026

25 Febraayo 2026

Nuxurka

Warbixinta Marxaladda 2aad ee Baaritaanka Grenfell Tower: Jawaabta Dowladda – Warbixinta Sannadlaha ah 2026.....	1
Hordhac Wasaaradeed.....	2
Soo koobida Fulinta.....	3
Ogeysiisyo iyo dukumeentiyo la xiriira oo la daabacayo isla waqtiga warbixintan.....	7

Hordhac Wasaaradeed

Dabkii ka kacay Grenfell Tower 14 Juun 2017 ayaa sababay dhimashada 72 naf oo qaali ah. Waxay calaamadayn doontaa qoysas, bulsho, iyo dalkeenna sanado badan oo soo socda. Geesinimada iyo adkaysiga ehelada barooranaya, kuwa ka badbaaday, iyo guud ahaan bulshada North Kensington waxay sii wadaan inay dhiirrigeliyaan dad aad u badan.

Waa inaan mar walba maskaxda ku haynaa in fashilka hay'adaha dowliga ah, warshadaha, iyo hay'adaha kormeerka ee oggolaaday in musiibadan dhacdo aysan marnaba dhicin lahayn. Musiibadu waa la ka hortagi kari lahaa, waana in laga hortagi lahaa. Inkastoo aynaan wax ka beddeli karin wixii hore, haddana waxaan si daacad ah uga wajihi karnaa casharradiisa, si go'aan adag lehna u dhaqmi karnaa, kana shaqayn karnaa in fashilaad noocaas u weyn aan mar dambe dib u dhicin.

Dowladdu waxay aqbashay dhammaan talooyinkii ay u soo jeedisay Grenfell Tower Inquiry, balse sidoo kale waxaan sameynay ballanqaad ka ballaaran: inaan hirgelinno isbeddello mideysan oo muddo dheer ah oo ay deggeneyaashu dalbadeen una qalmaan – si dadka ku nool guud ahaan dalkeenna, gaar ahaan kiraystayaasha guryaha bulshada, ay ugu noolaadaan guryo ka ammaan iyo ka wanaagsan, taasoo noqon doonta dhaxal toos ah oo ka dhasha musiibadii Grenfell. Waxaan dib u dhisi doonaa kalsoonida annagoo dadka mudnaan siinayna, xoojineyna ilaalinta, isla markaana hubineyna in kuwa masuulka ka ah naqshadaynta, dhismaha, iyo maareynta dhismayaasha ay gaaraan heerarka ugu sarreeya.

Warbixintan sannadlaha ah ee ugu horreysa ee ka dambeysa Grenfell Tower Inquiry waxay qeexaysaa horumarka aan sameynay: kormeer ka xooggan; horumar laga sameeyay dib-u-habeynta agabka dhismaha; hagd ka cad; heerar xirfadeed oo sare; fulin sharci oo la xoojiyay; dayactir iyo sixid degdeg ah; iyo diyaar-garow ka wanaagsan xaaladaha degdegga ah.

Laakiin weli wax badan ayaa harsan in la qabto. Qaar ka mid ah isbeddellada waxay u baahan yihiin sharci; qaar kalena waxay u baahan yihiin isbeddel dhaqan oo joogto ah. Waxaan ka go'an tahay inaan labadaba hirgelino. Waxaan sii wadaysaa inaan si dhow ula shaqeyno Memorial Commission iyo bulshada iyagoo qorsheynaya xusuus joogto ah. Toddobaadyada soo socda waxay noqon doonaan tallaabo muhiim ah jidkaas, maadaama aan ansixin doono sharci noo oggolaanaya awood sharciyeed si aan u maalgelinno xusuustaas.

Mas'uuliyadeennu waa inaan hubinno in dadka ay ku badbaadsan yihiin, isla markaana ay ku dareemaan badbaado guryahooda, iyo in fashilaadkii hore ee khalkhal geliyay badbaadadaas aysan mar dambe dhici karin. Dadaalkeenna ku aaddan hawshaas ma wiiqi doono.

Ku-xigeenka Sharafta Leh Steve Reed

Xoghayaha Arrimaha Guryaha, Bulshada, iyo Maamulka Deegaanka

Soo koobida Fulinta

1. Musiibadii Grenfell Tower waxay ahayd dhacdo aan marnaba dhicin lahayn; 72 qof oo aan waxba galabsan ayaa ku dhintay dabka, meel ay ahayd inay ku dareemaan badbaado, isla markaana ay badbaado ku sugan yihiin.
2. Sanad ayaa ka soo wareegtay tan iyo markii dowladdu ka jawaabtay Marxaladda 2aad ee Grenfell Tower Inquiry, maalin dib u soo celisay xasuusaha qoto dheer iyo kuwa naxdinta leh ee dadka si weyn ay u saameysay musiibadaas.
3. Grenfell Tower, Lancaster West Estate, iyo bulshada North Kensington weli way joogaan oo daacad u ah inay arkaan isbeddel dhab ah, dowladdanina weli waa ka go'an tahay hirgelinta dib-u-habeyn macno leh oo waarta.
4. Shaqada Sir Martin Moore-Bick iyo kooxdisa ee Marxaladda 2aad ee Baadhitaanka waxay keentay in la soo jeediyo 58 talo. Dowladda iyo hay'adaha kale ee masuulka ka ah waxay aqbaleen dhammaan talooyinkan.
5. Markii ay dowladdu ka jawaabtay Baadhitaanka, waxay soo bandhigtay qorshayaal lagu hirgelinayo talooyinkan, iyagoo xusay in ugu yaraan afar sano ay qaadan doonto maadaama qaar ka mid ah talooyinku u baahan yihiin in sharci cusub la ansixiyo. Shaqadu waxay socotaa dhammaan talooyinkaas, waxaana weli ku jirnaa waddada saxda ah si aan uga dhammaystirno wakhtigaas.
6. Laga bilaabo 25 Febraayo 2026, dowladdu waxay warbixisay hirgelinta, dhammaystirka, iyo dhammeystirka rasmiga ah ee 12 talooyin, oo ay ku jiraan laba ka mid ah talooyinka harsan ee Marxaladda 1aad. Waxaan rajeyneynaa in 70% talooyinka la dhammaystiri doono dhammaadka sanadka 2026.

Dulucda	Tirada talooyinka	Hawlgalku wuu socdaa	Dhameystiran
Warshadaha dhismaha	28	24	4
Adeegyada Dab-damiska iyo Samatabbixinta	13	9	4
Jawaabta iyo soo kabashada	14	14	0
Dadka nugul iyo talooyinka Wajiga 1aad	6	2	4
Wadarta	61	49	12

7. Warbixinno horumarineed ayaa la daabacay bishii Maajo, Sebtembar, iyo Diseembar 2025, iyagoo faahfaahinaya shaqadii la waday si loo horumariyo talo kasta iyo horumarrada muhiimka ah ee dib-u-habaynta guud.
8. Warbixintan sannadlaha ah ee soo socota waxay bixisaa faahfaahin buuxda oo ku saabsan shaqadii la qabtay sanadkii la soo dhaafay, iyo sidoo kale calaamadaha muhiimka ah iyo qorshayaasha sanadka soo socda iyo wixii ka dambeeya. Waxay ka tarjumaysaa shaqada socota ee lagu xoojinayo nidaamyada iyo habraacyada qaabeeya deegaanka la dhisay si loo ilaaliyo deggeneyaasha loona hubiyo in dhismayaasha ay ammaan yihiin. Warbixintu waxay u kala qaybsan tahay cutubyo mawduucyo ah oo la jaanqaadaya jawaabtii dowladdu bixisay bishii Febraayo 2025, halka lifaaqa uu ka kooban yahay warbixin ku saabsan horumarka la gaaray talo kasta oo gaar ah iyo jadwalka fulinta ee talooyinka weli furan.
9. Horumarka iyo horumarrada muhiimka ah ee 2025 waxaa ka mid ah:
10. Xoojinta nidaamka amniga dhismayaasha iyo dab-damiska. Sanadkii la soo dhaafay, waxaan gaarnay horumar muuqda oo ku wajahan nidaam sharci oo mideysan oo mas'uuliyad leh. Hadda waxaan hawlaha amniga dhismayaasha, amniga dabka, iyo jawaabta degdegga ah ku soo wadnay hal hogaamiye waaxeed, taasoo u oggolaanaysa kormeer joogto ah oo khataraha ah iyo hab mideysan oo kaabaya nidaamka xeerarka iyo fulinta sharciyada. [27 Janaayo 2026](#), Building Safety Regulator ayaa la aasaasay sidii hay'ad sharciyeed u gaar ah, iyadoo laga soo wareejiyay Hay'adda Caafimaadka iyo Badbaadada (Health and Safety Executive) loona wareejiyay hay'ad madax-bannaan oo hoos timaadda Wasaaradda Guryaha, Bulshada, iyo Maamulka Deegaanka, taasoo ah tallaabo muhiim ah oo lagu wajaho hal kormeeraha dhismaha. Building Safety Regulator waxay horumar ka sameysay dhaqanka iyo heerarka guud ee deegaanka la dhisay, dowladduna hadda waxay qaadayaa tallaabooyin dheeraad ah si loo hubiyo in nidaamka dhismayaasha halista sare leh uu u shaqeeyo si waafaqsan heerka iyo si wax ku ool ah. Iyadoo la raacayo tallaabadan, [waxaa la bilaabay latalin ku saabsan](#) sidii kormeerka dhismayaasha loogu dabaqi lahaa shaqooyinka isgaarsiinta; soo-jeedimahan waxay ka caawin doonaan in la yareeyo culeyska nidaamka, la hagaajiyo isku-dheellitirka, isla markaana khibradda Building Safety Regulator lagu diirado shaqooyinka ugu adag uguna halista badan. Isbeddelladan waxay ka tarjumayaan ka go'naanshaha dowladda ee ah in hagida iyo aqoonta lagu beegsado meelaha ugu baahan, isla markaana la isku keeno dhaqanka kormeerka iyo awoodda warshadaha inta lagu guda jiro.
11. **Hirgelinta dib-u-habeyn nidaam-guud iyada oo la adeegsanayo xeerar iyo filashooyin ka ca** Waxaan sii wadnay xoojinta xeerarka aasaasiga u ah naqshadeynta, dhismaha, iyo maareynta ammaan ee dhismayaasha. Shaqadeennu sanadkan waxay diiradda saartay caddeynta filashooyinka iyo wax ka qabashada meelaha bannaan ee ay Baadhitaanka muujisay, si aan si dhaqso leh ugu sii socono marxaladda xigta ee hirgelinta. Tan waxaa ka mid ah

Construction Products Reform White Paper, oo lagu daabacay warbixintan, kaasoo soo jeedinaya isbeddello ballaaran si loo xoojiyo kormeerka loona xiro meelaha bannaan ee xeerarka, iyadoo la hubinayo in alaabooyinka si habboon loo tijaabiyo, loo shahaadeeyo, loona isticmaalo. Si loo dardar-geliyo dib-u-habeynta alaabooyinka dhismaha, waxaan daabacaynaa latalin isla waqtigaas la socota warqadda cad ee {{Construction Products Reform White Paper}}, kaasoo ku saabsan shuruud amni guud si alaabooyinka aan la xakameynin loogu soo daro nidaamka xeerarka. Waxaan qorsheyneynaa inaan soo bandhigno sharciyo kaabeyaal ah dabayaaqada sanadkan. Intaas waxaa dheer, shaqadu waxay sii socotaa si loo horumariyo dib-u-eegista aasaasiga ah ee hagida sharciyeed ee amniga dhismayaasha. Building Safety Regulator waxay bilowday qaabaynta dib-u-eegista, waxay si ballaaran ula xiriirtay qaybta warshadaha, bishii Luulyo 2025 waxayna magacaawday guddi khubaro ah si ay u taageeraan oo u wargeliyaan dib-u-eegista. Warbixin ku meel gaar ah ayaa la filayaa guga 2026.

12. Kor u qaadista kartida iyo awoodda guud ee deegaanka la dhisay. Iyadoo la raacayo ballanqaadyadii bishii Febraayo 2025, waxaan qaaday tallaabooyin muhiim ah si loo hagaajiyo heerarka xirfadeed ee dhismaha, injineeriyadda dabka, kormeerka dhismayaasha, iyo qiimeynta khatarta dabka. Sanadkii la soo dhaafay, jidhabyo cusub oo talo farsamo, qaab-dhismeedyada kartida, iyo wada-shaqeyn guud oo warshadeed ayaa bilaabay in la dhiso dhaqanka xirfadeed ee xooggan oo isku mid ah sida uu Baadhitaanku Sidoo kale, maalgelin gaar ah ayaa la bilaabay si loo balaadhiyo awoodda shaqaalaha meelaha muhiimka ah ee baahida ay kordhay. Sanadka 2025, in ka badan 1,200 xirfadle oo ka shaqeeya injineeriyadda dabka, kormeerka dhismayaasha, iyo dhismaha ayaa dhammaystiray tababar karti oo la cusbooneysiisay, kaasoo la jaanqaadaya qaab-dhismeedyada cusub. Bayaanka kartida ee Fire Engineers Advisory Panel hadda waxaa qaatay 35 hay'adood oo waxbarasho sare ah, taasoo ka warbixineysa waddooyinka shahaadooyinka iyo Horumarinta Xirfadeed ee Joogtada ah (CPD) ee la cusbooneysiisay. Building Control Independent Panel ayaa dib u eegay in ka badan 220 soo-jeedin oo caddeymo ah si ay u qaabeeyaan talooyinkeeda, kuwaasoo la filayo in la soo saaro dabayaaqada 2026.

13. Hagaajinta mas'uuliyadda iyo xoojinta fulinta sharciyada. Waxaan diiradda saarnay in la hubiyo in kuwa masuulka ka ah ilaalinta badbaadada dadka lagu xisaabtamo marka heerarku la gaari waayo. Sanadkii la soo dhaafay, dowladdu waxay isku keentay qalabyo sharci oo cusub, balaadhisay awoodda fulinta, isla markaana dejisay habab la hagaajiyay oo lagu raaco waxqabadka. Tan waxaa ka mid ah dejinta wadooyin cusub oo faragelin ah marka khataraha badbaadada ay sii jiraan iyo taageeridda kormeerayaasha deegaanka si ay u qaadaan tallaabooyin waqtigooda ku habboon oo wax ku ool ah. Sanadkii la soo dhaafay, kormeerayaasha deegaanka waxay soo saareen 124% ogeysiisyo rasmi ah oo ka badan sanadkii hore, waxayna sameeyeen 140% kormeerro dheeraad ah marka la barbardhigo

sanadkii hore. Kooxda Kormeerka Wadajirka ah waxay taageertay in ka badan 110 qiimeyn oo dhismayaal ah, taasoo keentay 15 tallaabo oo fulin sharci ah halkaasoo khataraha aan weli la xallin. Unugga Fulinta Dayactirka ayaa si buuxda shaqaale loo dhisi doonaa dhammaadka Maarso 2026, taasoo u oggolaanaysa faragelin toos ah dhismayaasha ugu halista badan.

14. Taageerida deggeneyaasha iyo gelidda codkooda bartamaha go'aan qaadashada.

Mudnaanta ugu weyn tan iyo bishii Febraayo 2025 waxay ahayd xoojinta xuquuqda deggeneyaasha, hagaajinta hufnaanta, iyo hubinta in welwelkooda si dhaqso leh oo ixtiraam leh loogu dhaqmo. 12-kii bilood ee la soo dhaafay, waxaan horumarinay dib-u-habeyn ku saabsan xeerarka macaamiisha ee guryaha bulshada, balaadhinnay wadooyinka jawaab-celinta deggeneyaasha, kordhinay tababarka iyo taageerada deggeneyaasha, isla markaana sii wadnay la shaqeynta dadka ay saameysay musiibadii Grenfell Tower si loo hubiyo in khibradooda nolosha ay weli saameyn ku yeeshaan horumarinta siyaasadaha. Sanadkii la soo dhaafay, in ka badan 4,500 deggenaashu waxay ka faa'iideysteen tababarka iyo macluumaadka xuquuqda iyada oo loo marayo barnaamijyo ay maalgelisay dowladda, halka Guddi Balaadhan oo Deggenaasha ah uu si toos ah uga qayb qaatay in ka badan 20 go'aan siyaasadeed, oo ay ku jiraan hababka hufnaanta iyo xallinta cabashooyinka. Ololaha Make Things Right wuxuu gaaray qiyaastii 1.8 milyan oo kiraystayaal ah, iyadoo la arkay koror la cabbiri karo oo ku saabsan soo sheegista dhibaatooyinka marxaladda hore.

15. Dardar-gelinta dayactirka iyo hagaajinta taageerada dadka ku nool dhismayaasha ay saameeyeen.

Hubinta in guryaha leh dhibaatooyin amni oo halis ah la badbaadiyo waxay weli tahay diiradda ugu weyn ee shaqadeenna. Sanadkii la soo dhaafay, waxaan qaaday tallaabooyin lagu meesha ka saarayo caqabadaha dayactirka, lagu xoojinayo mas'uuliyadda kuwa ka masuulka ah dhismayaasha aan ammaan ahayn, iyo in la taageero deggeneyaasha wajahaya dib-u-dhac ama hubanti la'aan. Dhammaadka Diseembar 2025, 2,168 dhismayaal ayaa bilaabay ama dhammaystiray shaqooyinka dayactirka, iyadoo 1,475 si buuxda loo dhammaystiray. Horumariyayaashu waxay go'aamiyeen waddada dayactirka ee 93% dhismayaasha ku hoos jira Qandaraaska Horumarinta, waxayna bilaabeen ama dhammaystireen shaqo 41% dhismayaasha leh cilado la xaqiijiyay. Barnaamijka Amniga Daaqadaha (Cladding Safety Scheme) ayaa dhammaystiray dib-u-eegis bilow ah oo ku saabsan dhammaan diiwaanada xogta Ordnance Survey ee dhismayaasha afar dabaq ama ka badan. Warbixintu waxay qeexaysaa horumarka la sameeyay, oo ay ku jiraan awoodaha sharci ee la xoojiyay, wadooyin cusub oo kormeer ah, iyo shaqo lala yeeshay warshadaha si loo hagaajiyo xawaaraha iyo tayada dayactirka.

16. Dhisidda adkeysiga qaranka iyo hagaajinta u-diyaargarowga xaaladaha degdegga ah.

Sannadkan waxaan ka shaqaynay hirgelinta talooyinka Guddiga Baaritaanka ee la xiriiira ka jawaabista xaaladaha degdegga ah, anagoo diiradda saarnay hagaajinta isku-duwidda heer

deegaan iyo heer qaran, xoojinta doorka jawaab-bixiyeyaasha Qaybta 1aad, iyo hubinta in baahiyaha dadka nugul ay udub-dhexaad u noqdaan qorshaynta iyo u-diyaargarowga. Hagitaan qaran oo la cusboonaysiiyay iyo filashooyin cad oo loogu talagalay la-hawlgalayaasha ayaa taageeraya nidaam adkaysi badan oo awood u leh inuu si wax ku ool ah uga jawaabo xaaladaha degdegga ah ee adag. Intii lagu jiray 2025, in ka badan 2,000 jawaab-bixiye ayaa dhammeystiray tababar cusub oo la jaanqaadaya Heerarka Qaranka ee Adkeysiga iyo Buugga Amber. Shan aag oo LRF Trailblazer ah ayaa hadda tijaabinaya moodooyinka hoggaaminta adkeysiga isku dhafan, iyadoo natiijooyinka hordhaca ah la filayo xagaaga 2026. Hagitaan dib loo eegay oo ku saabsan taageeridda dadka nugul ayaa la daabacay Abriil 2025, waxaana la socday filashooyin la cusboonaysiiyay oo ku saabsan waajibaadka sharciyeed ee maamulka maxalliga ah.

Ogeysiisyo iyo dukumeentiyo la xiriira oo la daabacayo isla waqtiga warbixintan.

17. Dowladdu waxay ku dhawaaqday inay dhowaan soo bandhigi doonto sharci u oggolaanaya dhismaha iyo dayactirka Xusuusta Grenfell Tower. Xusuustani waxay sharfaysaa kuwa naftooda ku waayay, iyo kuwa noloshooda si joogto ah uga bedeshay masiibadaas. Waxay ahaan doontaa meel sharaf iyo nabad leh, halkaasoo dadka ay ku xusuusan karaan, ka fiirsan karaan, isla markaana ixtiraam ku m Sida uu soo jeediyay guddiga madax-bannaan, meel gaar ah oo xusuus ah oo quduus ah ayaa sidoo kale la abuuri doonaa kuwa si qoto dheer u saameeyay masiibada. Dowladdu waxay ka go'an tahay inay taageerto Guddiga Xusuusta Madax-bannaan ee Grenfell Tower iyo bulshada si loo abuuro xusuus ku habboon oo waarta, iyadoo la hubinayo in kuwa saameynta ku yeeshay, iyo kuwa si naxdin leh u waayay noloshooda, aan marnaba la ilaawi doonin.
18. Dowladdu waxay wadaysaa barnaamij dib-u-habeyn weyn si loo xoojiyo qaab-dhismeedka alaabta dhismaha, loona xaqiijiyo nidaam ka xoog badan, hufan, oo lagu kalsoonaan karo. Iyada oo looga jawaabayo warqadda cagaaran ee dib-u-habeynta alaabta dhismaha, dowladdu waxay daabacday warqad cad, taasoo dejineysa siyaasado cad iyo tallaabooyinka xiga, iyadoo diiradda la saarayo amniga la hagaajiyay iyo isla xisaabtanka. Si loo wado dib-u-habeynta, dowladdu sidoo kale waxay la tashanaysaa shuruud amni guud si alaabo aan la xakameynin loogu soo daro nidaamka xeerarka, iyadoo qorshuhu yahay, iyadoo ku xiran waqtiga Baarlamaanka, in la soo bandhigo sharci labaad dabayaaqada sannadkan.
19. Dowladdan waxay weli diiradda saartaa hubinta in dadka deggan ay dareemaan nabad gelyo guryahooda, filashooyinku ay yihiin kuwo cad oo la isla xisaabtami karo, iyo in warshaduhu helaan macluumaadka ay u baahan yihiin si ay u gutaan masuuliyadooda. Tani waxay xoojinaysaa ka go'naanshahayaga fulinta dhammaan talooyinka la aqbalay iyo hubinta in guuldarrooyinkii sababay masiibada Grenfell Tower aan dib loo soo celin karin.